

De tussenkomst van de gemeente in de financiële verplichtingen van het OCMW

1. SITUERING

Vanaf het meerjarenplan 2020-2025 maken de gemeente en haar OCMW geïntegreerde beleidsrapporten. In die context heeft het geen zin om nog een gemeentelijke bijdrage aan het OCMW te berekenen en te tonen in de beleidsrapporten. Beide besturen moeten het eens zijn over de te bereiken doelstellingen en de financiële haalbaarheid van hun gezamenlijke beleid. Deze nota geeft eerst een overzicht van de uitgangspunten van de regelgeving en verduidelijkt de basisprincipes. Daarna schetst ze de concrete gevolgen op het vlak van de praktische werking, de boekhouding en de rapportering en geeft ze een antwoord op een aantal veelgestelde vragen.

2. UITGANGSPUNTEN / REGELGEVING

1. De gemeente zorgt ervoor dat het **OCMW zijn financiële verplichtingen kan nakomen** (art. 274 DLB).
2. De gemeente en haar OCMW vormen **voor BBC samen 1 bestuur** (art. 1, 5° BVR BBC) of rapporteringsentiteit. Ze maken **geïntegreerde beleidsrapporten** (art. 249, §1, 2^e lid DLB).
3. Een geïntegreerde of geconsolideerde rapportering mag **geen dubbelstellingen** bevatten. De onderlinge saldi tussen gemeente en OCMW worden niet opgenomen bij de opmaak van de schema's van de beleidsrapporten. De registratie van onderlinge stromen tussen de gemeente en haar OCMW gebeurt omwille van interne informatiebehoefte en mag alleen meegeteld worden voor de opmaak van managementrapportering.
4. Transacties tussen de gemeente en haar OCMW zijn **geen ontvangsten en uitgaven** (art. 1, 17° en 22° BVR BBC).
5. De gemeente en haar OCMW moeten wel alle **onderlinge transacties inschrijven op de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen** (art. 7 MB BBC).
6. De gemeente en haar OCMW mogen de algemene rekeningen **'6490/9 - toegestane werkingssubsidies'** niet gebruiken voor onderlinge transacties (voetnoot 26 bij het genormaliseerd stelsel van de algemene rekeningen en voetnoot 2 bij het stelsel van de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen).

3. DE PRAKTIJK

1. Wie bepaalt het bedrag van de tussenkomst?

De **gemeenteraad** en de **raad voor maatschappelijk welzijn** bepalen in **onderlinge consensus** het bedrag van de tussenkomst.

2. Hoe bepalen de raden het bedrag van de tussenkomst?

De regelgeving bevat geen definitie van het begrip ‘financiële verplichtingen’ en legt geen berekeningswijze of model op.

Om te vermijden dat de raden elk jaar opnieuw het bedrag van de tussenkomst moeten bepalen, kunnen ze ook een “principe” van tussenkomst (bijvoorbeeld: het budgettaire resultaat van het boekjaar, het verschil tussen opbrengsten en kosten,...)¹ vaststellen.

Als er geen vaste afspraken zijn over de wijze waarop het bedrag wordt bepaald, wordt een voorstel gedaan in het ontwerp van de jaarrekening dat het uitvoerend orgaan ter goedkeuring voorlegt aan de raad.

De raden bepalen zelf wanneer ze de beslissing nemen om het bedrag van de tussenkomst vast te stellen. Als ze daar geen afzonderlijk besluit over nemen, is die beslissing impliciet vervat in de beslissing over de vaststelling van de jaarrekening waarin de tussenkomst in kwestie verwerkt is.² Voor de duidelijkheid is het aangewezen om daar in de toelichting van de jaarrekening ook een paragraaf over op te nemen. Daarbij kunnen de besturen verduidelijken hoe het bedrag berekend is.

Geldtransfers tussen gemeente en OCMW staan op zich niet rechtstreeks in relatie tot de bovenvermelde gemeentelijke verplichting en behoren tot het thesauriebeheer, en zodoende tot de bevoegdheid van de financieel directeur.

3. Voorbeelden van (“principes” van) tussenkomst.

Door geen berekeningswijze voor de gemeentelijke tussenkomst op te leggen, laat de regelgever de besturen veel vrijheid en mogelijkheden voor concrete invulling. Hierna geven we enkele voorbeelden van mogelijke afspraken over berekeningswijzen (niet exhaustief):

- **Tussenkomst berekend op basis van budgettaire resultaten van het boekjaar van het OCMW**

In dat geval komen de gemeente en haar OCMW overeen om de tussenkomst te bepalen a.d.h.v. de budgettaire ontvangsten en uitgaven van het OCMW. Indien de ontvangsten lager zijn dan de uitgaven, zal de gemeente het verschil geheel of gedeeltelijk aanvullen.

Daarbij kan worden afgesproken om bepaalde ontvangsten en uitgaven wel of niet op te nemen in de onderliggende berekening voor de tussenkomst. Zo kan bv. worden bepaald dat de gemeente tussenkomt ten belope van een vooraf bepaald deel (bv. 75%) van het negatieve budgettaire resultaat van het boekjaar van het OCMW of van het exploitatie en- investeringsaldo.

- **Tussenkomst berekend op basis van de algemene boekhouding**

Volgens dat principe wordt de tussenkomst bepaald op basis van de saldi in de algemene boekhouding. Zo kan bv. worden afgesproken dat de gemeente (geheel of gedeeltelijk) tussenkomt in het tekort van het boekjaar van het OCMW (zie schema J5: Staat van opbrengsten en kosten, rubriek III) of enkel in het operationeel tekort. Merk op dat in dit geval ook de operationele niet-kasstromen (afschrijvingen, voorzieningen, waardeverminderingen, herwaarderingsmeerwaarden, ...) in rekening worden gebracht.

---

¹ Zie aansluitend punt 3. Voorbeelden van (“principes” van) tussenkomst.

² Zie infra, 5. Voorstelling in de beleidsrapporten, punt 2.

4. Moet het bedrag van de tussenkomst ook worden gebudgetteerd?

Nee. Besturen zijn vrij om voor interne rapporterings- en informatiebehoeften een geraamde of afgesproken tussenkomst in hun interne planning te verwerken, maar ze mogen die niet inschrijven in hun meerjarenplan.

4. DE BOEKHOUDINGKUNDIGE VERWERKING³

1. Wanneer boek ik het bedrag van de tussenkomst?

De boekingen gebeuren in het kader van de **resultaatsverwerking**.⁴ Dat betekent dat de lokale besturen de tussenkomst voor boekjaar N boeken in de jaarrekening over het boekjaar N.

2. Hoe boek ik het bedrag van de tussenkomst?

De **gemeente** boekt de tussenkomst op de **AR 6941** (tussenkomst in de financiële verplichtingen van het OCMW door de gemeente) en het **OCMW** op de **AR 7941** (tussenkomst in de financiële verplichtingen van het OCMW door de gemeente). De **tegenrekening** bij die boekingen is telkens **de interne rekening-courant (IRC)**.⁵

3. Is de boeking van een tussenkomst verplicht of kan het saldo van de IRC blijven open staan?

Er is **geen absolute verplichting** om een tussenkomst te boeken. De IRC moeten niet (gedeeltelijk) gesaldeerd worden.

5. VOORSTELLING IN DE BELEIDSRAPPORTEN ⁶

De gemeente en haar OCMW vormen **voor BBC samen 1 rapporteringseenheid** en maken **geïntegreerde beleidsrapporten**. Een geïntegreerde of geconsolideerde rapportering mag **geen dubbelstellingen** bevatten. De onderlinge saldi tussen gemeente en OCMW worden niet opgenomen bij de opmaak van de schema's van de beleidsrapporten.⁷ De registratie van onderlinge stromen tussen de gemeente en haar OCMW gebeurt alleen omwille van interne informatiebehoeften en mag alleen meegeteld worden voor de opmaak van managementrapportering. Dat betekent concreet het volgende:

1. Bij de opmaak van de **jaarrekening** mogen de gemeente en haar OCMW de bedragen op de algemene rekeningen voor de **gemeentelijke tussenkomst** voor het OCMW (AR 6941 en AR 7941) niet meetellen voor de opmaak van de doelstellingenrekening (J1), de staat van het financieel evenwicht (J2), het overzicht van de realisatie van de kredieten (J3), de balans (J4), de staat van

---

³ Zie ook de nota 'De onderlinge transacties tussen de gemeente en haar OCMW'.

⁴ Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 9.1.a en 9.1.b.

⁵ Ter illustratie, zie boekingsfiche 8051, verrichting 9.1.a en 9.1.b.

⁶ Zie ook de nota 'De onderlinge transacties tussen de gemeente en haar OCMW'.

⁷ De boekingsfiche 8051 illustreert dat door die verrichtingen niet te koppelen aan een onderdeel van de financiële nota (FN) van de jaarrekening.

de opbrengsten en kosten (J5) en de schema's van de toelichting over de ontvangsten en uitgaven volgens hun functionele of economische aard (T1 en T2), investeringsproject (T3) en de evolutie van de financiële schulden (T4). Het minimum algemeen rekeningenstelsel koppelt die AR niet aan een rubriek van de staat van opbrengsten en kosten en de lijst van de algemene rekeningen voor de budgettaire verrichtingen definieert ze niet als ontvangsten en uitgaven.

2. De **gemeentelijke tussenkomst** die ervoor zorgt dat het OCMW zijn financiële verplichtingen kan nakomen, is **alleen zichtbaar** in de **mutatiestaat van het netto-actief** (T5, toelichting bij de balans) **in de jaarrekening**. De rubriek over het gecumuleerd overschot of tekort in dat schema toont onder meer het overschot of het tekort van het boekjaar per budgettaire entiteit (d.w.z. afzonderlijk voor gemeente en OCMW) en de geboekte tussenkomst van de gemeente voor het OCMW.

Voor de transparantie is het aangewezen om in de **toelichting** een paragraaf op te nemen die verduidelijkt hoe het bedrag van de tussenkomst is berekend.

3. Bij de opmaak van het **meerjarenplan** mogen het financiële doelstellingenplan (M1), de staat van het financieel evenwicht (M2), het overzicht van de kredieten (M3) en de schema's van de toelichting (T1 tot T4) **geen** ramingen bevatten voor **onderlinge transacties** tussen de gemeente en haar OCMW. Dat houdt in dat die schema's ook geen interne ramingen voor de **gemeentelijke tussenkomst** voor het OCMW bevatten. Eventuele interne ramingen voor die tussenkomst zijn ook niet bepalend voor het bedrag dat effectief vastgesteld wordt in het kader van de opmaak van de jaarrekening en de resultaatsverwerking daarin.

6. **GEVOLGEN VOOR DE DIGITALE RAPPORTERING** ⁸

De bedragen die de gemeente en het OCMW registreren voor hun **onderlinge transacties**, zoals de tussenkomst van de gemeente in de financiële verplichtingen van het OCMW (AR 6941 en AR 7941), zijn wel opgenomen in de digitale rapportering die de gemeente aan ABB bezorgt. Die bedragen zijn ook opgenomen in de data en analysetools die ABB via de website over het lokaal bestuur aanbiedt.

---

⁸ Zie ook de nota 'De onderlinge transacties tussen de gemeente en haar OCMW'.